

Kommentarer kring den planerade anhörigstrategin inom Kårkulla samkommun

9.5.2014

Förbundet De Utvecklingsstördas Väl (FDUV) tackar för möjligheten att kommentera anhörigstrategin och är mycket nöjd över att en sådan utformats. FDUV önskar att Kårkulla samkommun i framtiden stärker samarbetet med FDUV särskilt i fråga om brukarnas och anhörigas medverkan när det gäller stöd och utveckling av tjänster.

FDUV har idag en omfattande projekt- och utvecklingsverksamhet som berör både brukare och anhöriga. Vi är gärna med som en part när det gäller att utveckla tjänster inom specialomsorgen i Svenskfinland.

Eftersom vi hade endast tre dagar att ta ställning till ert utkast har vi bett vår intressebevakningsgrupp kommentera utkastet per e-post. FDUV:s verksamhetsledare har sammanställt kommentarerna i nedanstående dokument.

Allmänt om strategin

Strategin är ett bekräftande dokument där anhöriga lyfts upp som en viktig samarbetspart och där man vill beakta de synpunkter anhöriga har angående tjänster och samarbete. En viktig aspekt är att strategin uppfattas som ett levande dokument som kan utvärderas, utvecklas och uppdateras. Brukarperspektivet poängteras, detta är en viktig fråga också för FDUV. I strategin har man insett vikten av en bra kommunikation och information som sker både via nätet, enhetsvis och via konkreta träffar där personal och anhöriga möts.

Responsförfarandet har förtydligats och fler enkäter planeras. I strategin lyfts också vikten av utbildning för både anhöriga och personal fram. Samarbetet mellan personal och anhöriga behöver stödas på många sätt. Förslaget om att anhörigråd inrättas är bra och stärker samarbetet mellan anhöriga och personal.

Konkreta kommentarer kring strategin

1. Strategin är ett levande dokument

Strategin bör i likhet med kvalitetshandboken uppfattas som ett levande dokument som ständigt utvärderas, utvecklas och uppdateras. Ett levande dokument måste uppdateras tillräckligt ofta, nu föreslås att dokumentet ses över vartannat år men det kunde göras oftare. Strategin är uppenbarligen gjord mest med tanke på brukare i vuxen ålder. Ett omnämnande om hur barnfamiljers behov beaktas kunde ingå. Anhörigenkäten borde göras i två olika versioner, en utgående från barn och en annan för vuxna.

2. Brukarperspektiv

Nu utgår strategin endast utifrån att brukaren själv kan uttrycka sig (jo, alla kan uttrycka sig på något sätt men hur har det beaktats). I situationer där brukaren ensam inte kan

definiera vem som är anhörig och inte heller uttrycka sin åsikt om vad som är ett bra stöd är det viktigt att förtydliga arbetssätten. Metoder som "Stöd i att fatta beslut" och användande av alternativa kommunikationsmetoder borde lyftas fram. Dessutom behövs tydliga dokument att utgå ifrån när det gäller hur brukarens behov beaktas, där kan anhöriga ha en central roll särskilt när det gäller personer med stora stödbehov och där personen kan ha svårt att visa på det stöd som hen behöver. Dessa aspekter bör framkomma i strategin. Det är viktigt att skapa föreskrifter och metoder för dialogen mellan personal, brukare och anhörig, här uppstår många gånger svårigheter för att det inte fungerar tillfredsställande.

Det hänvisas till kvalitetshandboken men den respons FDUV fått om det praktiska utförandet är att denna fråga kräver tydligare regler och förbättringar av arbetssätt. Ju tydligare strategi och ju tydligare arbetssätt dess bättre stärks självbestämmandet.

3. Information

Informationen lyfts upp i strategin. Det är ytterst viktigt att informationen fungerar på alla nivåer, inte enbart via nätet utan också som enskilda samtal och träffar. Tidskriften Omslaget lyfts upp som en kanal, vi antar att tidningen mera fungerar som allmän informationskanal kring anhörigträffar och anhörigråden. Det är säkert svårt för en anhörig att i ett sådant forum framföra kritik, även om kritiken är uppbyggande.

Också informationsutbytet mellan Kårkullas egna enheter verkar ha stort utvecklingsbehov. Om olika personal inom enheterna inte känner till varandras arbetsmetoder och om kommunikationen ofta går via anhöriga, kan det uppstå en osäkerhets känsla hos familjerna. Detta förbättrar inte trygghetskänslan som ändå är viktig för hela verksamheten, det faktum att brukaren är i goda och ansvarsfulla händer.

4. Respons

Responsförfarandet borde förtydligas så att man förstår att såväl muntlig som skriftlig respons tillvaratas. Kanske även en kort förklaring över processen av responsen kunde vara bra att skriva ut.

5. Anhörigråden

Det är viktigt att veta hur valet av representanterna till råden görs. Det är också viktigt att veta vilka frågor som anhörigråden kan ta ställning till. Kårkulla samkommun har förut själva utsett de anhöriga som får representera anhöriggruppen. Till och med DUV-representanter har handplockats utan någon egentlig demokratisk process. Om inte anhörigråden väljs via en demokratisk process är de ju inte representativa för anhöriggruppen som sådan.

6. Utvärdering

Vid utvärdering hänvisas också till kvalitetshandboken. Att utvärdera sin egen verksamhet är alltid en utmaning. Många anhöriga befarar att man i utvärderingen inte är anonym och att det då blir svårt att uttala sig. Utvärderingen kunde också vara ett samarbete till exempel med Det finlandssvenska kompetenscentret och FDUV. En bredare bas för utvärdering ger större tillförlitlighet.

7. Utbildningen

Att arrangera utbildning för anhöriga kräver mycket kunskap om och erfarenhet av anhörigperspektivet. Här kunde samkommunen samarbeta med FDUV som ju arbetat med anhörigperspektivet i snart 60 år. För att locka anhöriga till utbildning behövs ett genuint intresse för deras perspektiv. Om det inte finns uteblir många anhöriga från utbildningen. Det är viktigt att stärka dialogen mellan anhöriga och personal. Här har också brukaren en mycket central roll och ett samarbete inom detta område skulle gagna hela fältet. Utbildning behövs på alla nivåer, små träffar, temaseminarier och allmän information. Där önskar vi från FDUV att vi kunde göra upp en gemensam långsiktig plan som utgår från behov som uppkommer i anhörigråden.

Helsingfors den 9 maj 2014

Lisbeth Hemgård
Verksamhetsledare, FDUV